

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі ұсынған

Құрастырғандар

С.Ч.Нәбиева

А.Дәлелбекқызы

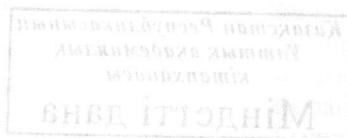
«Әдеби мұра» топтамасы

Қазақ әдебиеті

Хрестоматия

2-кітап

Оқыту қазақ тілінде жүргізілетін жалпы білім беретін
мектепке арналған оқу құралы

МАЗМҰНЫ

XIX ҒАСЫР ӘДЕБИЕТІ.....	3
МАХАМБЕТ ӨТЕМІСҰЛЫ (1804–1846).....	3
Менің атым Махамбет.....	3
Арқаның қызыл изені.....	3
Мен, мен едім, мен едім!.....	3
Ерулі атқа ер салмай.....	4
Нарын.....	4
Еңселігім екі елі.....	5
Баймағамбет сұлтанға айтқаны.....	5
Атадан туған аруақты ер.....	6
Әй, Махамбет, жолдасым.....	6
Тарланым.....	7
Қызғыш құс.....	8
Исатай деген ағам бар.....	8
Тайманның ұлы Исатай.....	8
Біз ер едік.....	9
Мұнар күн.....	9
Жалған дүние.....	9
Мінгені Исатайдың Ақтабан-ай.....	10
Арғымақтан туған қазанат.....	10
Бағаналы терек.....	11
СҮЙІНБАЙ АРОНҰЛЫ (1815–1898).....	11
Бөрілі менің байрағым.....	11
Жақсы мен жаман адам қасиеттері.....	11
Ту алып жауға шапсаң сен.....	12
Бала Жамбылға бата.....	13
Датқаларға.....	13
Үмбетәліге.....	13
Төрелерге.....	14
Тезекке тепсіну.....	15
Сүйінбайдың Тезек төреге көңіл айтуы.....	16
Сүйінбай мен Тезек төренің айтысы.....	16
Сүйінбай мен Қатағанның айтысы.....	22
НЫСАНБАЙ ЖЫРАУ (1822–1883).....	28
«Кенесары-Наурызбай» дастаны.....	28
МАЙЛЫҚОЖА СҮЛТАНҚОЖАҰЛЫ (1835–1898).....	39
Толғау.....	39
Үш жігіт.....	40
Аңқау мен қу.....	41
Ұрлықтың түбі қорлық-ты.....	42
Жылдың төрт мезгілі.....	43
Уа, замана.....	44
ҚАШАҒАН КҮРЖІМАНҰЛЫ (1841–1929).....	45
Атамекен.....	45
Ескали сұпыға айтқаны.....	46
Байларға.....	48
Қонақкәде жыры.....	49
Оразалыға.....	49

Осы күні жолдас болдым сексенмен	50
Адай деген ел едік	50
МҰРАТ МӨҢКЕҰЛЫ (1843–1906)	52
Үш қиян	52
Сарыарқа	55
Қарасай-Қази	60
Мұраттың жалпыға айтқаны	72
Қыз	74
Шөлгез	74
Қазтуған	76
АЛМАЖАН АЗАМАТҚЫЗЫ (1823–?)	78
Жетім қыз	78
ШОҚАН УӘЛИХАНОВ (1835–1865)	83
Ыстықкөл сапарының күнделігі	83
Жоңғария очерктері	92
Қазақтың халық поэзиясының түрлері туралы	95
Шоқан Уәлихановтың хаттары	99
А.Н.Майковқа жазған хаты	99
Ф.М.Достоевскийге жазған хаты	100
ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИН (1841–1889)	101
Жаз	101
Өзен	102
Азған елдің хандары	102
Өнер-білім бар жұрттар	103
Залым төреге	103
Қазақ хрестоматиясы	103
I. Ұсақ әңгіме ертегілер	105
II. Үлкен кісілер турасындағы әңгімелер	110
III. Әртүрлі өлең-жырлар	112
Ы.Алтынсариннің хаттары	116
Н.И.Ильминскийге	116
Н.И.Ильминскийге	117
АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ (1845–1904)	118
Ғашықтық, құмарлықпен – ол екі жол	118
Жазғытұры	119
Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста	119
Жаз	120
Күз	121
Қыс	121
Желсіз түнде жарық ай	121
Адасқанның алды – жөн, арты – соқпақ	122
Жігіттер, ойын арзан, күлкі қымбат	122
Мен жазбаймын өленді ермек үшін	123
Мәз болады болысын	124
Қалың елім, қазағым, қайран жұртым	124
Сабырсыз, арсыз, еріншек	125
Білімдіден шыққан сөз	126
Адамның кейбір кездері	126
Әуелде бір суық мұз – ақыл зерек	127

Көңіл құсы құйқылжыр шартарапқа	127
Құлақтан кіріп бойды алар	127
Сегіз аяқ	128
Біреудің кісісі өлсе, қаралы – ол	129
Ғылым таппай мақтанба	130
Әсемпаз болма әрнеге	130
Өлсем, орным қара жер сыз болмай ма?	131
Абай аудармалары	131
Татьянаның Онегинге жазған хаты	131
Онегиннің Татьянаға жауабы	132
Татьяна сөзі	133
Менің сырым, жігіттер, емес оңай	134
Ал, сенейін, сенейін	134
Қараңғы түнде тау қалғып	134
Теректің сыйы	135
Бақа мен өгіз	135
Қарға мен бүркіт	136
Әншілер	136
Абайдың поэмалары	137
Ескендір	137
Масғұт	138
Әзім әңгімесі	140
Қара сөздері	146

САЛ-СЕРІЛЕР, ӘНШІ-САЗГЕР АҚЫНДАР ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ 157

БІРЖАН САЛ ҚОЖАҒҰЛҰЛЫ (1834–1897)	157
Біржан сал	157
Біржан сал ақын	157
Жамбас сипар	157
Ләйлім шырақ	157
Теміртас	157
Сырғақты	158
Жанбота	158
Көкек	158
Көлбай-Жанбай	158
Талай заман	159
ЖАЯУ МҰСА БАЙЖАНҰЛЫ (1835–1929)	159
Ей, Мұса, мен не қылдым саған, жарқын	159
Хаулау	159
Көгаршын	160
Ақ сиса	160
Сұрша қыз	160
АҚАН СЕРІ ҚОРАМСАҰЛЫ (1843–1913)	161
Жайықтың ақ түлкісі аралдағы	161
Ақ көйлек	161
Асыл мен жасық	161
Жақсы мен жаман	162
Құлагер	162
Маңмаңгер	164

Сырымбет.....	164
Балқадиша.....	164
ҮКІЛІ ЫБЫРАЙ САНДЫБАЙҰЛЫ (1856–1930).....	165
Гәкку.....	165
Қалдырған.....	165
Жайма қоңыр.....	166
Жиырма бес.....	166
Қарақат көз.....	166
Алтыбасар.....	166
ӘСЕТ НАЙМАНБАЙҰЛЫ (1867–1922).....	167
Қор болмас зерек адам ақылы бар.....	167
Арғынмын, атым Әсет – арындаған.....	167
Үлкен Ардақ.....	168
Кешубай.....	168
Шеризат.....	172
Болжаусыз осы екен ғой өлім деген.....	191
Жас жігіт надандықпен алданады.....	192
Ән басып, мейір қандыра салғандай ғып.....	192
Салиха-Сәмен.....	194
БАЛУАН ШОЛАҚ БАЙМЫРЗАҰЛЫ (1864–1919).....	199
Шын атым – Нұрмағамбет – Балуан Шолақ.....	199
Атандым Балуан Шолақ бала күннен.....	199
Ғалия.....	200